

РЕШЕНИЕ

№ 5249

гр. София, 14.02.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 19 състав, в публично заседание на 05.02.2025 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Доброслав Руков

при участието на секретаря Станислава Данаилова и при участието на прокурора Десислава Кайнакчиева, като разгледа дело номер **12450** по описа за **2024** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 84, ал. 3 от Закона за убежището и бежанците (ЗУБ), във връзка с чл. 145 и следващите от АПК. Делото е образувано по жалба на О. Б. М., гражданин на С., непридружен непълнолетен, чрез адвокат М. З., назначена на оспорващия като процесуален представител на основание чл. 25 от ЗУБ срещу Решение № 12007/18.11.2024 г. на Председателя на Държавната Агенция за бежанците при МС, с което на основание чл. 75, ал. 1, т. 2 и т. 4 от ЗУБ е отхвърлена молбата за предоставяне на статут на бежанец и хуманитарен статут.

В жалбата се сочи, че оспореният акт е издаден в противоречие с материалния закон и при съществени процесуални нарушения. Според оспорващия в хода на административното производство не са спазени стандартите, разписани в Директива 2013/33/ЕС, касаещи предоставянето на международна закрила на уязвими лица, към чиято група, безспорно се числи и той, като непълнолетен. Не са обсъдени всички обстоятелства, свързани с бежанската история и изразените по време на проведеното интервю твърдения. О. Б. М. добросъвестно е изложил причините, поради които е напуснал С., а именно защото там има въоръжен конфликт в момента, който поставя под заплаха живота му. Не е взет предвид и висшия интерес на детето, така както изисква чл. 3 от Конвенцията за правата на детето и чл. 6а от ЗУБ. Нарушени са насоките на Агенцията по Убежището на Европейския Съюз (АУЕС, погрешно посочена в жалбата със старото ѝ наименование Европейска служба за подкрепа в

областта на убежището, EASO), даващи указания на административните органи в държавите членки, как следва да бъдат разглеждани молбите за предоставяне на международна закрила на непълнолетни лица. Твърди се, че интервюто с О. Б. М. е проведено от лице, чиято компетентност не е доказана. Не са обсъдени и събраните в хода на административното производство доказателства, включително и справката, съставена от административния орган, касаеща ситуацията в страната на произход на търсещия закрила. Изразяват се съмнения относно достоверността на изложената в справката информация, защото същата е изготвена от длъжностни лица на ответника. На последно място са сочи, че ситуацията в последните месеци и седмици в С. се е променила и това обстоятелство, следва да бъде взето при преценката на основателността на подадената молба.

По време на проведеното по делото открито съдебно заседание, оспорващият се яви лично. Той и назначеният му по реда на ЗПП адвокат З. поддържат жалбата.

Ответникът по жалбата не се явява. Пълномощникът му юрист Г. оспорва жалбата. Представя допълнителни съображения в писмен вид.

Представителят на СГП дава становище за неоснователност на жалбата.

Представителят на Агенцията за социално подпомагане, участващ в производството, съгласно чл. 15, ал. 6 от Закона за закрила на детето, дава становище за това, че непридруженият непълнолетен следва да получи закрила.

Административен Съд С. – град, I отделение, 19-ти състав, след като взе предвид наведените в жалбата доводи и становището на ответника и се запозна със приетите по делото писмени доказателства, намира за установено, от фактическа страна, следното:

Между страните не се спори, че с молба рег. № 15921/07.08.2024 г. до Държавната агенция за бежанците О. Б. М., непридружен непълнолетен, е поискал предоставяне на международна закрила.

Производството е образувано с регистрирането му с регистрационен лист рег. № 15921/07.08.2024 г. и е проведено в Регистрационно-приемателен център – [населено място] по общия ред – чл. 72, ал. 1, т. 2, във връзка с чл. 70, ал. 2 от ЗУБ.

На 04.09.2024 г. с О. Б. М. е проведено интервю, резултатите, от което са обективирани в протокол рег. рег. № 15921 от същата дата. Интервюто е проведено в присъствието на адвокат, назначен по реда на чл. 25, ал. 1 от ЗУБ.

Оспорващият твърди, че е напуснал нелегално С. някъде през август 2024 г. и през Турция, с помощта на трафиканти е пристигнал в България отново нелегално. Бил е в група от много лица като него.

До напускането си на С. е живял в заедно с майка си, брат си и двете си сестри в [населено място]. Има друг брат, който живее и работи нелегално в К. и им изпраща пари. Баща му е починал през 2014 г. при бомбардировка в града. До напускането му, [населено място] е бил под контрола на правителството, които части, често влизали в стълкновение с въоръжени групировки от опозицията. Всеки ден, той, майка му и брат и сестрите му се чудели как да оцелеят по време на въоръжените стълкновения.

Основната причина за напускане на страната е войната, започнала в страната през 2013 г. Тя не е приключила и до момента. Всеки ден има сблъсъци и престрелки, между правителствените сили и групи на опозицията, включително и в центъра на града. Стрелят се с автомати. За никого не е безопасно. Не може да се излезе навън. През 2015 г. войници нахлули в жилището на братовчед му и го застреляли, защото не искал да им даде вещите си. В момента няма функциониращи училища и болници,

дори понякога няма и хляб за ядене. Оспорващият заявява, че го е страх от режима и не желае да се върне в С..

След интервюто оспорващият е представил копие от паспорт, издаден в [населено място].

Видно от писмо № М - 15970 от 02.10.2024 г. на Директора на Специализирана Дирекция „Т” – ДАНС, Агенцията не възразява да бъде предоставена закрила на О. Б. М., в случай, че същият отговаря на условията по ЗУБ.

Към преписката е приложено становище от Агенцията за социално подпомагане, район К. село.

Със становище № 15921/17.10.2024 г. на младши експерт при ПМЗ – кв. О. купел, РПЦ – С., на председателя на ДАБ, е предложено на О. Б. М., непридружен непълнолетен да се откаже предоставяне на статут на бежанец и хуманитарен статут. Преценявайки събраните в хода на административното производство доказателства, Председателят на Държавната Агенция по бежанците при Министерския Съвет е намерил, че не са налице материално-правните предпоставки, предвидени в ЗУБ за предоставяне на статут на бежанец или хуманитарен статут, поради което е издал оспореното решение.

Като доказателства по делото са приети справки № ЦУ-1841/23.08.2024 г., № МД-02-20/14.01.2025 г. и № МД-02-3/03.01.2025 г., изготвени от Дирекция „Международна дейност” при ДАБ, относно настоящата обществена и политическа ситуация С. и по-конкретно в района на [населено място].

Ответникът е представил и справка, видно от която от 01.07.2023 г. до 30.11.2024 г. на общо 7279 граждани на С. е предоставена международна закрила, като от тях 276 да регистрирани като непридружени непълнолетни.

Административен Съд С. – град, I отделение, 19-ти състав, след преценка на събраните по делото доказателства по отделно и в съвкупност и съобразявайки доводите на страните, приема от правна страна следното:

По допустимостта на жалбата: Оспореното решение е връчено на О. Б. М. на 26.11.2024 г. Жалбата е подадена директно в АССГ на 09.12.2024 г. (вх. № 32997), т.е. в срока по чл. 149, ал. 1 от АПК. Съдът е сезиран от надлежна страна – участник в производството по издаване на индивидуалния административен акт, с който се засягат неговите законни права и интереси и следователно е подлежащ на оспорване. Във връзка с изложеното, съдът счита, че жалбата е процесуално допустима и като такава следва да бъде разгледана.

Разгледана по същество, жалбата е частично основателна.

За да издаде оспореното решение, административният орган е приел, че О. Б. М. не е доказал наличието на предвидените в чл. 8 и чл. 9 от ЗУБ, предпоставки, поради което е отхвърлил молбата му за предоставяне на статут на бежанец и хуманитарен статут.

Председателя на ДАБ е направил извод, че обстановката в С. дава възможност на търсещия закрила да се установи там, защото в страната, няма вътрешен или международен въоръжен конфликт, заради който той може да бъде изложен на реална опасност от тежки заплахи срещу живота или личността на цивилно лице поради безогледно насилие в случай на въоръжен международен или вътрешен конфликт. Няма данни, че той може да бъде изложен на смъртно наказание или екзекуция, или изтезание, нечовешко или унижително отнасяне, или наказание.

Вземайки предвид събраните гласни и писмени доказателства и при съобразяване с наведените от страните доводи, настоящият съдебен състав намира от правна страна

следното:

В оспореното решение са обсъдени подробно изтъкнатите от О. Б. М. доводи, касаещи търсенето от него право на закрила. Съдът, в настоящият му състав не може да не се съгласи с аргумента, че оспорващият има основателни опасения от преследване, основани на раса, религия, националност, политическо мнение или принадлежност към определена социална група. При проведеното интервю, не са релевирани доводи и не ангажирани доказателства в тази насока. Жалбоподателят сочи, че не е имал персонални проблеми с официалните власти или с представители на опозицията в района, в който той е живял.

Изложеното мотивира съдът да приеме, че по отношение на оспорващия не са налице предпоставките по чл. 8 от ЗУБ.

По отношение на отказа за предоставяне на хуманитарен статут, съдът след обсъждане на събраните в хода на административното и съдебното производство доказателства, намира следното.

Предпоставките за предоставяне на хуманитарен статут са дефинитивно изброени в чл. 9, ал. 1, т. 1-3 от ЗУБ и чл. 15, т. а-в от Директива 2011/95/ЕС ЕС на Европейския Парламент и на Съвета от 13 декември 2011 година относно стандарти за определянето на граждани на трети държави или лица без гражданство като лица, на които е предоставена международна закрила, за единния статут на бежанците или на лицата, които отговарят на условията за субсидиарна закрила, както и за съдържанието на предоставената закрила.

За да се установи наличието на тези предпоставки е необходимо да бъде събрана и обсъдена надеждна информация за страната на произход на търсещия закрила.

Видно от представената от ответника справка № МД-02-3/03.01.2025 г., изготвена от Дирекция „Международна дейност“ при ДАБ на базата на насоките за С., дадени от Агенцията на Европейския съюз за убежището, от началото на конфликта в С. провинция Дараа става един от първите свидетели на антиправителствени протести.

През 2018 г. с помощта на Русия, правителството успява да си възвърне контрола върху тази част от територията на страната, макар и в силно ограничен вид. На някои бивши опозиционни групи е разрешено да запазят лекото си оръжие и да се грижат за своите местни работи. В района е било засилено присъствието на ирански сили, както и на клетки на Ислямска държава, които са осъществявали през последните години отвличания, убийства и бомбени атентати. През 2022 г. ситуацията е оценена като нестабилна, поради продължаващи сблъсъци между правителствените сили, опозиционните въоръжени групи и клетките на ИДИЛ. Съветът за сигурност на ООН докладва да атаки с взривни устройства, отвличания и ограничени сблъсъци в провинция Дараа. Тенденцията към ескалация на насилието се е засилила през 2023 г. Има сведения, че сблъсъците между частите на правителството и малки въоръжени опозиционни групи е довело до жертви и разселване на мирни жители. През октомври 2023 г. в отговор на ракетни атаки срещу Г. възвишения в И., еврейската държава е нанесла ответни ракетни и въздушни удари в провинцията. През референтния период в Дараа продължава да се съобщава за опити за убийства и целенасочени убийства на цивилни, бивши опозиционни бойци, членове на силите за сигурност на правителството.

През последните години в района на Дараа се е увеличило производството на наркотици, в чиято търговия са замесени държавни служители и членове на въоръжени групировки. През май 2023 г. Й. е нанесла въздушни удари по

предполагаеми съоръжения за производство на наркотици, при което са се съобщава за неопределен брой загинали, включително и цивилни.

Провинция Дараа е с най-голям брой смъртни случаи, сред цивилното население през периода 2022 г. – 2023 г., като общият им брой е 248.

През същият период поради продължаващите сблъсъци са регистрирани 68 792 случая на разселване.

Провинцията е с един от най-високите проценти на т. нар. замърсяване с невзривени боеприпаси. Има докладвани много случаи на загинали цивилни жители, включително и деца, в резултата на експлозии, от такива боеприпаси.

Гражданската инфраструктура в провинцията е сериозно повредена, а около 15 % от жилищата са негодни за обитаване, вследствие на конфликта.

Разглеждайки показателите, може да се заключи, че в провинция Дараа безогледното насилие достига толкова високо ниво, че има сериозни основания да се смята, че цивилно лице, върнато в провинцията, би било, единствено поради своето присъствие на нейна територия, изправено пред реален риск да бъде изложено на сериозна заплаха, посочена в член 15, буква в) от Директива 2011/95/ЕС.

Към момента на приключване на устните състезания, не беше представена по-актуална справка за ситуацията в област Дараа, поради което съдът намира, че следва да вземе предвид именно ситуацията в тази област на С., изложена в цитираната справка.

От друга страна ситуацията в С. е коренно променена след 01.12.2024 г. Общозвестен е факта, че след мълниеносното напредване на радикалната джихадистка групировка "Х. Т. аш Ш.", започнало на 27.11.2024 г., президентът на страната Б. А. бяга от С. и управлението беше поето от представители на групировката.

Видно от приетата по делото справка № МД-02-20/14.01.2025 г., на 19 декември 2024 г. специалният пратеник на ООН за С., посещава Д. за среща с лидерите на фракциите в С., включително "Х. Т. ал Ш." (HTS), където отбелязва, че има "много надежда сред цивилните за началото на нова С.. Нова С. ще приеме нова конституция, която ще гарантира, че има нов социален договор за всички сирийци.

Хуманитарната реакция в С. също ще трябва да се адаптира в хода на все още бързо променящите се условия в резултат на смяната на режима. ООН и нейните партньори започват възстановяването на някои ключови съоръжения, като болници и пътища, в по-стабилните райони, а като цяло над 16 милиона души се нуждаят от хуманитарна подкрепа.

Според изложеното в справката, са налице съобщения за въоръжени действия на североизток, въпреки че ситуацията със сигурността в големи градове като Д. и А. се стабилизира. Групировката "Ислямска държава" (ИД) продължава да бъде настояща заплаха в страната и че израелските въздушни удари се повтарят през седмиците след заминаването на А.. Тези атаки нарушават суверенитета и териториалната цялост на С. и те трябва да прекратят незабавно.

ВКБООН посочва, че в периода 8-29 декември 2024 г. 58 400 души са се завърнали в С. (основно от Л., Й. и Турция). От началото на 2024 г. (до 29 декември 2024 г.) приблизително 9 200 сирийски бежанци са се завърнали в страната, повечето от тях в Р. (25%), А. (Х.) (20%) и Дараа (20%). Турция съобщава, че 35 114 сирийци са се завърнали доброволно от 8 декември 2024 г. насам.

В справката е отразено, че преобладаващата несигурност, включително въоръжени

сблъсъци, повишена престъпна дейност и остатъчни боеприпаси, продължава да представлява предизвикателство за цивилните лица и вероятно ще повлияе на потенциалното решение за завръщане, пред което са изправени сирийците, живеещи извън страната. ВКБООН продължава да се ангажира с временните сирийски власти, включително срещата на 29 декември 2024 г. с кабинета на управителя на Дараа за обсъждане на хуманитарните потребности в провинцията.

На 8 януари 2025 г. специалният пратеник на ООН за С. заявява, че докато ситуацията със сигурността в някои региони се подобрява, безредиците продължават в крайбрежните региони, Х. и Х.. Въоръжени групи, включително терористичната мрежа на "Ислямска държава" (ИД) - и над 60 групи с противоречиви цели - също представляват постоянна заплаха за териториалната цялост на С.. Специалният пратеник съобщава за конфликта между Сирийската национална армия (SNA) и Сирийските демократични сили (SDF), както и за нарушенията на И.. Хуманитарната ситуация също остава сложна: почти 15 милиона сирийци се нуждаят от здравни грижи, 13 милиона са засегнати от остра продоволствена несигурност, а над 620 000 са вътрешно разселени. Щетите, причинени на язовира "Тишрин", ограничават доставките на вода и електричество за повече от 400 000 души.

В края на справката е посочено, че тя е изготвена в съответствие с „Методологията на Агенцията на Европейския съюз за убежището за изготвяне на информация за страните на произход“ (2023 г.) и е съставена изцяло на базата на внимателен преглед на публично достъпни външни източници на информация, като всички използвани източници и уебсайта, на който са публикувани, са посочени в бележка под линия на съответното място в документа.

Съдът констатира, че на всяка страница като линкове в бележки под черта са отразени източниците, използвани при съставянето ѝ.

При проследяването на един от посочените линкове: <https://www.ecoi.net/en/countries/syrian-arab-republic/featured-topics/information-collection-on-developments-regarding-the-fall-of-president-assad/> (бележка 8 под черта, стр. 5 на справката), установи, че цитираната от този източник информация е непълна и цитирана изbióрателно.

В източника е отразено още, че ООН съобщава, че военните действия и несигурността продължават в провинциите А., Х., Х., Л., Т., Д.-ез-Зор и К. през седмицата след 23 декември. Поради напрегнатата ситуация със сигурността хуманитарните операции са преустановени в няколко района към 30 декември. През ноември около два милиона души в цяла С. са получили хранителна помощ под различни форми. Нестабилната ситуация със сигурността в селските райони на Х., К., Л. и Т. засегна способността на децата да посещават училище.

В същия източник има препратка към съобщение на ВКБООН (<https://www.unhcr.org/news/stories/what-do-recent-events-syria-mean-syrian-refugees>), което е цитирано в справката. В това съобщение е посочено още, че от началото на офанзивата на 27 ноември приблизително 1 милион души са били наскоро разселени от райони, включително провинциите А., Х., Х. и И. За повече от всеки петима от тях, това е най-малко вторият път, когато са били разселени. Освен това между края на септември и края на ноември С. е приела повече от половин милион души, бягащи от израелските въздушни

удари в съседен Л.. Около 60 процента са завръщащи се сирийци, а останалите са ливанци. Милиони сирийци все още се опитват да разберат какво означават драматичните събития през последните седмици за тях и за семействата им. Те следят развитието от близо, за да установят дали трансформацията на властта ще протече мирно и дали ще бъдат спазвани правата им, което би им позволило да се завърнат в страната си.

Цитираните източници, представени от административния орган, безспорно отразяват новонастъпили след издаването на оспорения акт обстоятелства и факти от значение за делото, установяването, на които следва да се прецени към момента на приключване на устните състезания, съгласно чл. 142, ал. 2 от АПК.

Анализът на цитираната информация, мотивира съда да приеме, че в настоящия момент в С., се наблюдават наценки за започване на помирителни процеси, но все още няма сигурни данни, че продължилия десетилетие конфликт, ще бъде разрешен в близко бъдеще. Това се отнася най-вече за частите на С., включително в провинция Д., където ситуацията продължава да представлява предизвикателство за гражданите лица и вероятно ще повлияе на потенциалното решение за завръщане, пред което са изправени сирийците, живеещи извън страната.

Вземайки предвид, информацията, съдържаща се в цитираната справка, както и актуалните данни за ситуацията в С., съдът намира, че към настоящия момент по отношение на О. Б. М. са налице предпоставките по чл. 9, ал. 1, т. 3 от ЗУБ и чл. 15, б. в) от Директива 2011/95/ЕС за предоставяне на хуманитарен статут.

Административният орган не е представил конкретна информация за коренна промяна на положението в провинция Дараа, от където произхожда търсещия закрила. От описаните по-горе източници на информация, може да се направи заключението, че ситуацията там се характеризира с висока степен на насилие. Въоръжените конфликти между различните групировки са почти ежедневни както преди 27.11.2024 г., така и след това. При тези сблъсъци се създава опасност за живота на гражданското население, неучастващо в тях, към което безусловно принадлежи и оспорващия О. Б. М..

Вземайки предвид, информацията, съдържаща се в цитираната справка, както и актуалните данни за ситуацията в С., съдът намира, че към настоящия момент по отношение на О. Б. М. са налице предпоставките по чл. 9, ал. 1, т. 3 от ЗУБ и чл. 15, б. в) от Директива 2011/95/ЕС за предоставяне на хуманитарен статут.

Следва да се отбележи, че информацията за ситуацията в Дараа се потвърждава и от обясненията на оспорващия, дадени по време на проведеното в ДАБ интервю и пред съда. Според него, на мястото, където е живял, е имало сблъсъци между различните въоръжени групировки. От сведенията на майка му, с която поддържа връзка по WhatsApp, оспорващият е научил, че и новата власт в С. продължава да воюва с различните въоръжени групи и терористи. Заявява категорично, че не желае да се върне в С., дори обстановката да се подобри.

Изложеното мотивира съда да приеме, че О. Б. М. е бил принуден да напусне страната си на произход, защото там е бил изложен на реална опасност от

тежки и лични заплахи срещу живота му при наличието на съществуващ въоръжен конфликт. Завръщането му в С. в този момент не е безопасно и би застрашило здравето и живота му като цивилно лице, поради което на същия следва да бъде предоставен хуманитарен статут.

Допълнителни аргументи в подкрепа на направените изводи се откриват и в приетото по делото без оспорване становище на ВКБООН, относно връщането на сирийски граждани в страната им на произход.

В него се посочва, че към настоящия момент, С. продължава да е засегната нападения и насилие в някои части на страната и от широкомащабно вътрешно разселване, от взривни военни остатъци, от опустошена икономика и мащабна хуманитарна криза, като още преди последните събития над 16 милиона души се нуждаят от хуманитарна помощ. Същевременно, страната претърпява огромна разруха и щети на домове, критична инфраструктура и земеделски земи. ВКБООН продължава да призовава държавите да не връщат принудително, в която и да е част на С. нито сирийски граждани, нито лица с предишно обичайно местоживее в С., включително палестинци, които са пребивавали преди това в С..

ВКБООН продължава да призовава всички държави да позволят на бегачите от С. цивилни граждани достъп до своите територии, да гарантират правото им на убежище и да спазват принципа за забрана на връщането (non-refoulement). Въпреки че рисковете, свързани с преследването от предишното правителство, вече не съществуват, други рискове могат да продължат или да се увеличат. С оглед на бързо променящата се ситуация в С., ВКБООН в момента не е в състояние да предостави подробни насоки на лицата, вземащи решения за пред оставяне на убежище, относно международната закрила на гражданите на С.. С оглед на настоящата несигурност в С., ВКБООН призовава държавите, предоставящи и убежище, да спрат издаването отрицателни решения за молби за международна закрила от сирийски граждани или лица без гражданство, с предишно обичайно местоживее в С.. Преустановяването на издаването на отрицателни решения следва да остане в сила докато ситуацията в С. не се стабилизира и не бъде налична надеждна информация за сигурността на правата на човека, която да позволи пълна оценка на необходимостта от предоставяне на статут на бежанец на отделни лица.

Съдът намира, че следва да вземе предвид и цитираната в жалбата най-нова практика на СЕС, съгласно решение по дело C-406/22. В решението си СЕС, отговаряйки на втория поставен от запитващата юрисдикция въпрос, а именно, трябва ли членове 36 и 37 от Директива 2013/32 да се тълкуват в смисъл, че не позволяват държава членка да определи трета държава като сигурна страна на произход само частично, с определени териториални изключения, за които не се прилага презумпцията, че такава част от държавата е сигурна за кандидата, а ако държава членка определи дадена държава като сигурна с такива териториални изключения, то за целите на Директивата дадената държава изцяло не може да се счита за сигурна страна на произход, е направил тълкуване на чл. 37 от цитираната Директива. В т. 70-71 от мотивите на решението, СЕС посочва, че в това отношение тълкуване на член 37 от Директива 2013/32 в смисъл, че позволява

определяне на трети страни като сигурни страни на произход, с изключение на някои части от територията им, би довело до разширяване на приложното поле на този специален режим за разглеждане. Тъй като такова тълкуване не намира никаква подкрепа в текста на член 37, нито, по-общо, в тази директивата, признаването на такава възможност не би било в съответствие със строгото тълкуване, на което трябва да бъдат подлагани разпоредбите с дерогационен характер (в този смисъл вж. решения от 5 март 2015 г., Комисия/Л., C-502/13, EU:C:2015:143, т. 61, и от 8 февруари 2024 г., Bundesrepublik Deutschland (Допустимост на последваща молба), C-216/22, EU:C:2024:122, т. 35 и цитираната съдебна практика). На трето място, тълкуването в смисъл, че член 37 от Директива 2013/32 не позволява на държавите членки да определят трета страна като сигурна страна на произход, с изключение на някои части от територията ѝ, се потвърждава от генезиса на този член. В това отношение следва да се отбележи, че преди влизането в сила на Директива 2013/32 възможността трети страни да се определят като сигурни страни на произход за целите на разглеждане на молбите за международна закрила е предоставена на държавите членки с Директива 2005/85, по-специално в член 30 от нея.

С оглед на гореизложените съображения, СЕС счита, че на втория въпрос следва да се отговори, че член 37 от Директива 2013/32 трябва да се тълкува в смисъл, че не допуска възможност трета страна да бъде определена като сигурна страна на произход, когато някои части от територията ѝ не отговарят на материалноправните условия за такова определяне, посочени в приложение I към тази директива.

Т.е. в разглеждания казус следва да се приеме, че дори някои части на С. да бъдат определени като сигурни, връщането на търсещи закрила, в тези части, не може да бъде осъществено, защото в други части на страната, съществуват заплахи за живота на цивилното население, поради продължаващите въоръжени конфликти.

За пълнота настоящият съдебен състав намира, че следва да отбележи, че оспореното решение е постановено в противоречие с прогласените в чл. 13 от АПК, принципи на последователност и предвидимост, а именно, че административните органи своевременно огласяват публично критериите, вътрешните правила и установената практика при упражняване на своята оперативна самостоятелност по прилагане на закона и постигане на целите му. В разглеждания казус, ответникът е следвало да изложи ясни и точни мотиви, защо след като през последната година и половина на общо 7297 граждани на С. е предоставена международна закрила, при липса на коренно променена ситуация в страната, на О. Б. М. е отказано предоставянето на такава.

Съдът намира, че следва да обсъди и обстоятелството, че в случая се касае за непридружен непълнолетен. Както в хода на проведеното административно производство, така и пред съда, специализираните органи, в лицето на Дирекция „Социално подпомагане“, район К. село, изразяват становище, че в интерес на детето е да остане в България и да получи статут, за да може да живее в безопасна и сигурна страна. Оспорващият ясно и категорично заяви пред съда, че не желае да се връща в С., защото е намразил ситуацията там.

Настоящият съдебен състав намира за необосновано изразеното в оспореното решение становище, че висшия интерес на детето, в случая е свързан най-вече с това, то да живее заедно със семейството си в страната на произход. Това становище не е съобразено нито с желанието на детето, нито със съмненията за неговата телесна неприкосновеност при връщането му в страната на произход.

В Конвенцията на Организацията на обединените нации (ООН) за защита правата на детето е използван терминът "висш интерес" на детето, който описва благосъстоянието на децата, което е определено от много широк кръг обстоятелства като: възраст, ниво на зрялост, роля на семейството, социални и културни норми и очаквания, а също така индивидуалната история и опит на детето. Не може да бъде прието, че висшият интерес на детето е обективен факт. Няма препоръчителни определения, които са приложими универсално към всяко дете и във всеки контекст. Възможни са много схващания при определянето на висшият интерес на детето. Съществуват четири взаимосвързани измерения за оценка на висшият интерес на детето: 1/изпълнението на Конвенцията за правата на детето; 2/съобразяване с гледната точка на детето; 3/цялостен подход за оценка на висшият интерес; 4/съобразяване с краткосрочните и дългосрочните интереси на детето. В случаите когато различни права на детето влизат в конфликт помежду си, като например правото на образование и на адекватен стандарт на живот, висшият интерес на детето трябва да има ролята на междинен принцип. Може да възникнат и справедливи конкуриращи се помежду си претенции между различни групи: между родители и деца, между отделни деца и по-голяма група от деца или между дете и неговата общност или обществото, в което живее. При оценяване на висшия интерес на детето трябва да се има предвид запазване на неговото здраве и безопасност, както и правото му да поддържа редовно лични отношения и преки контакти с двамата си родители.

В глава втора "Права на детето" на Закона за закрила на детето (ЗЗДт) се съдържат разпоредби относно: право на закрила - чл. 10, закрила срещу насилие - чл. 11, закрила на личността на детето - чл. 11а, право на изразяване - чл. 12, право на информиране и консултиране - чл. 13, защита на религиозни убеждения - чл. 14, участие в процедури - чл. 15, зачитане на родителите, настойниците, попечителите и другите членове на обществото - чл. 15а, тайна на информацията, засягаща детето - чл. 16 и т.н.

В ЗЗДт липсва изрична защита на правото на детето на благоденствие и социално развитие, поради това съдът намира, че следва да анализира някои разпоредби на Конвенцията на ООН за защита правата на детето.

Съгласно чл. 3, пар. 1 на Конвенцията висшите интереси на детето са първостепенно съображение във всички действия, отнасящи се до децата, независимо дали са предприети от обществени или частни институции за социално подпомагане, от съдилищата, административните или законодателните органи. В коментара на конвенцията на комитета по правата на детето (CRC/C/GC/12 29 май 2013 г.) се посочва, че член 3, параграф 1 има за цел гарантиране на разглежданото право във всички решения и действия, отнасящи се до децата. Това означава, че първостепенно съображение за всяко действие, свързано с дете или деца, трябва да бъдат най-добрите

интереси на това дете или деца. Смисълът на думата „действие“ не включва само решения, но и всички актове, поведение, предложения, услуги, производства и други мерки. Бездействието, непредприемането на действия и пропуските също са „действия“ – например когато социалните служби не предприемат действия за защита на децата от неполагане на грижи или малтретиране. Всъщност всички действия, предприети от една държава, по един или друг начин засягат децата. Това не означава, че е необходимо всяко действие, предприето от държавата, да включва пълен и официален процес на оценка и определяне на най-добрите интереси на детето. Ако обаче дадено решение ще окаже съществено въздействие върху дете или деца, е уместно по-високо ниво на защита и подробни процесуални правила за съобразяване с най-добрите интереси на това дете или деца. Следователно по отношение на мерките, които не са пряко насочени към детето или децата, би било необходимо изразът „отнасящи се до“ да се изясни в светлината на обстоятелствата по всеки отделен случай, за да може да се прецени влиянието на действието върху детето или децата.

Според чл. 3, пар. 2 от Конвенцията, държавите – страни по нея се задължават да осигурят на детето такава закрила и грижи, каквито са необходими за неговото благосъстояние, като се вземат предвид правата и задълженията на неговите родители, законни настойници или на другите лица, отговорни по закон за него, и за тази цел те предприемат всички необходими законодателни и административни мерки. В този смисъл, задължението на държавите надлежно да се съобразяват с най-добрите интереси на детето е комплексно и обхваща всички обществени и частни институции за социално подпомагане, съдилища, административни и законодателни органи, включващи деца или отнасящи се до тях.

Понятието за най-добрите интереси на детето е сложно и неговото съдържание трябва да се определя поотделно за всеки случай. Именно чрез тълкуване и изпълнение на член 3, пар. 1 и пар. 2 в съответствие с останалите разпоредби на Конвенцията, административните органи и съдилищата следва да изяснят понятието и да го приложат конкретно на практика. Съответно понятието за най-добрите интереси на детето е гъвкаво и приспособимо. То следва да се адаптира и определя индивидуално, според конкретното положение на съответното дете или деца, предвид индивидуалната им среда, ситуация и нужди. При индивидуални решения най-добрите интереси на детето трябва да се оценяват и определят в светлината на конкретните обстоятелства около съответното дете. За колективни решения – например от законодателя – най-добрите интереси на децата като цяло трябва да се оценяват и определят в светлината на обстоятелствата на конкретната група и/или децата като цяло. И в двата случая оценката и определянето следва да се извършват при пълно зачитане на правата, съдържащи се в Конвенцията и факултативните протоколи към нея.

Важен елемент, който трябва да се вземе под внимание, е уязвимото положение на детето, например ако то има увреждане, принадлежи към малцинствена група, ако е бежанец или търсещо убежище лице, жертва на малтретиране, живее на улицата и пр. Целта на определянето на най-добрите интереси на дете или деца в уязвимо положение следва да бъде свързана не

само с пълното ползване от всички предвидени в Конвенцията права, но и с останалите норми в областта на правата на човека, отнасящи се до такива специфични ситуации, например като тези в обхвата на Конвенцията за правата на хората с увреждания, Конвенцията за статута на бежанците и др., както и без съмнение нормите на първичното и вторичното право на ЕС, регулиращи Общата европейска система в областта на убежището.

В случая задължително следва да се вземат предвид и някои от разпоредбите на вторичното право на ЕС, даващи тълкуване на понятия, имащи отношение към правото на получаване на международна закрила.

Съгласно т. 18 от Преамбюла на Директива 2011/95/ЕС на Европейския Парламент и на Съвета от 13 декември 2011 година относно стандарти за определянето на граждани на трети държави или лица без гражданство като лица, на които е предоставена международна закрила, за единния статут на бежанците или на лицата, които отговарят на условията за субсидиарна закрила, както и за съдържанието на предоставената закрила (наричана за краткост по-надолу само Директивата), „Висшият интерес на детето“ следва да има първостепенно значение за държавите-членки при изпълнението на настоящата директива, в съответствие с Конвенцията на Организацията на обединените нации за правата на детето от 1989 г. При определяне на висшият интерес на детето държавите-членки следва да обръщат особено внимание на принципа за целостта на семейството, благоденствието и социалното развитие на непълнолетното лице, на съображения, свързани със сигурността и безопасността, както и на мнението на непълнолетното лице, в зависимост от неговата възраст или степен на зрялост.

По силата на чл. 20, пар. 3 и пар. 5 на глава VII от Директивата, уреждащ съдържанието на правото на международна закрила, при изпълнението на настоящата глава държавите-членки вземат предвид особеното положение на уязвимите лица, като например непълнолетни лица, непридружени непълнолетни лица, лица с увреждания, възрастни хора, бременни жени, самотни родители, придружени от непълнолетните си деца, жертви на трафик на хора, лица с психични разстройства и лица, които са били подложени на изтезания, изнасилване или други тежки форми на психологическо, физическо или сексуално насилие. Висшият интерес на детето е първостепенно съображение за държавите-членки при изпълнението на разпоредбите на настоящата глава относно непълнолетните лица.

Вземайки предвид цитираните по-горе норми от правото на ЕС и международното право, съдът намира, че по отношение на разглеждания казус могат да се направят изводи в следните насоки.

Безспорно е, че към момента на приключване на устните състезания, О. Б. М. непридружен непълнолетен.

В съответствие с чл. 15, ал. 6 от ЗЗДт, съдът прие изготвения социален доклад на Дирекция „Социално подпомагане, район К. село.

Съдът намира, че в случая е безспорно, че О. Б. М., от повече от десет години е живял в една изключително враждебна среда на непрекъснати кървави конфликти. Не е могъл да посещава пълноценно училище. Не са необходими специални знания, за да се приеме, че тези преживявания най-вероятно са се отразили негативно върху психическото му състояние. Връщането на О. Б. М.

в С., въпреки неговото категорично нежелание, ще бъде съпроводено със стрес, несигурност и страх. То би задълбочило негативните психически състояния и не би било в съответствие с неговия висш интерес.

Изложеното мотивира съдът да приеме, че оспореното решение е в разрез с „висшия интерес“ на детето.

Както беше посочено по-горе при оценката на висшият интерес на детето, следва да се преценят в съвкупност и пълнота следните критерии: 1/изпълнението на Конвенцията за правата на детето; 2/съобразяване с гледната точка на детето; 3/цялостен подход за оценка на висшият интерес; 4/съобразяване с краткосрочните и дългосрочните интереси на детето.

При оценяване на оценката на тези критерии от приоритетно значение е запазването на здравето и безопасността на детето.

По изложените съображения съдът намира, че жалбата следва да бъде уважена, в частта, в която се оспорва решението за отказ за предоставяне на хуманитарен статут.

Делото е необходимо да се върне като преписка на Председателя на ДАБ за постановяване на ново решение, по направеното от О. Б. М. искане за предоставяне на хуманитарен статут. Административният орган, съблюдавайки изложените по-горе мотиви, следва да вземе предвид установените данни за наличие на предпоставките по чл. 15, б. в) от Директива 2011/95/ЕС, за страната на произход на търсещия закрила.

Водим от горното и на основание чл. 172, ал. 2, пр. 2, във връзка с чл. 173, ал. 2 от АПК, **Административен Съд С. – град, I отделение, 19-ти състав,**

Р Е Ш И:

ОТХВЪРЛЯ жалбата О. Б. М., гражданин на С., чрез адвокат М. З., срещу Решение № 12007/18.11.2024 г. на Председателя на Държавната Агенция за бежанците при МС, в частта, в която е отхвърлена молбата за предоставяне статут на бежанец.

ОТМЕНЯ по жалба на О. Б. М., гражданин на С., чрез адвокат М. З., назначен на оспорващия на основание чл. 25 от ЗУБ Решение № 12007/18.11.2024 г. на Председателя на Държавната Агенция за бежанците при МС, в частта, в която му е отказано предоставяне хуманитарен статут.

ВРЪЩА делото като преписка на Председателя на ДАБ за ново произнасяне, при спазването на задължителните указания по тълкуването и прилагането на закона, дадени в мотивите на настоящето решение.

Решението подлежи на обжалване в 14-дневен срок от съобщаването му на страните пред Върховния Административен Съд на Република България.